

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 30/2010 vp

Valtioneuvoston selvitys komission suosituksesta neuvostolle valtuutuksen antamisesta matkustajarekisteritietojen (PNR) siirtämistä ja käyttöä koskevien sopimusneuvottelujen aloittamiselle Euroopan unionin ja Kanadan välillä terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi (EU/Kanada PNR-sopimus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 22 päivänä lokakuuta 2010 lähettänyt valtioneuvoston selvityksen komission suosituksesta neuvostolle valtuutuksen antamisesta matkustajarekisteritietojen (PNR) siirtämistä ja käyttöä koskevien sopimusneuvottelujen aloittamiselle Euroopan unionin ja Kanadan välillä terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi (EU/Kanada PNR-sopimus) (E 85/2010 vp)

hallintovaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- neuvotteleva virkamies Leena Rantalankila, oikeusministeriö.

Viitetiedot

Asiaa on aiemmin käsitelty valiokunnassa tunnoksella E 9/2005 vp — HaVL 12/2005 vp.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Komissio on julkaissut 21.9.2010 PNR-paketin, johon sisältyy tiedonanto matkustajarekisteritietojen (PNR) siirtoa kolmansiin maihin koskevas- ta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta ja suositukset Yhdysvaltojen, Australian ja Kanadan kanssa käytäviin neuvotteluihin uusista PNR-sopimuksista.

Kanadan lainsäädännön nojalla kaikkien matkustajaliikennettä Kanadasta tai Kanadaan harjoittavien lentoyhtiöiden on annettava Kanadan rajavirastolle (Canada Border Services Agency, CBSA) sähköinen pääsy matkustajarekisteritietoihin (PNR) ennen kuin matkustaja saapuu Kanadaan. Tietojen saaminen sähköisesti ennen lennon saapumista parantaa CBSA:n valmiuksia tehdä matkustajista etukäteen tehokas ja toimi-

va riskinarviointi, mikä parantaa Kanadan turvallisuutta.

Euroopan yhteisö ja Kanada ovat allekirjoittaneet vuonna 2005 sopimuksen PNR-tietojen siirtämisestä ja käsittelystä. Sopimus on tullut voimaan maaliskuussa 2006, ja se perustuu sitoumuksiin, joita CBSA on antanut EY:lle siitä, miten se käsittelee EY:stä peräisin olevia PNR-tietoja, ja Euroopan komission tekemään päätökseen siitä, että CBSA:n sitoumukset henkilötietojen riittävästä suojasta ovat riittävät. CBSA:n sitoumusten ja komission päätöksen voimassaolo on päättynyt syyskuussa 2009. CBSA:n sitoumusten mukaan se aloittaa vuotta ennen sitoumusten voimassaolon päättymistä komission kanssa neuvottelut, joiden päämääränä on sitoumusten voimassaolon jatkaminen molemmiin puolin hyväksyttävien ehdoin.

Kanadan hallitus on pyytänyt komissiolta, että sopimuspuolet aloittaisivat neuvottelut, joiden tavoitteena on joko muuttaa nykyisiä puitteita tai tehdä uusi sopimus.

Kanadan sitoumusten ja niiden riittävydestä tehdyn päätöksen voimassaolon päätyttyä jäsenvaltiot ovat ottaneet tehtäväkseen varmistaa, että PNR-tietojen siirtäminen Kanadaan jatkuu välikauden aikana. CBSA puolestaan on vahvista-

nut, että se noudattaa edelleen sitoumuksiaan välikaudella, koska EU:n ja Kanadan välisen pitkän aikaisen sopimuksen neuvottelemisen ja tekemisen on välttämätöntä.

Komissio on tehnyt marraskuussa 2008 nykyisen sopimuksen toiminnasta yhteisen tarkastelun, jossa se on todennut, että CBSA hyvin pitkälti noudattaa EY:lle antamia sitoumuksia ja sopimukseen kirjattuja ehtoja.

Valtioneuvoston kanta

Suomi hyväksyy, että komissio valtuutetaan neuvottelemaan EU:n ja Kanadan välinen PNR-sopimus.

Hallintovaliokunnalla on ollut käytössään valtioneuvoston kirjelmä OM 22.10.2010, josta ilmenee tarkemmin komission esittämien neuvotteluohjeiden sisältö. Suuri valiokunta on antanut valtioneuvoston selvityksen sisällön ja sen liitteiden osalta vaiteliaisuutta koskevan määräyksen siltä osin kuin ne koskevat komission esittämien neuvotteluohjeiden sisältöä, perusteluja tai Suomen kantaa siltä osin kuin se liittyy komission suosituksen sisältöön, siihen asti kunnes sopimusta koskevat neuvottelut on saatettu päätökseen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kanadan lainsäädäntö edellyttää, että matkustajaliikennettä kyseisestä maasta tai kyseiseen maahan harjoittavien lentoyhtiöiden on annettava Kanadan rajavirastolle (CBSA) sähköinen pääsy matkustajarekisteritietoihin (PNR) ennen kuin matkustaja saapuu maahan tai lähtee sieltä.

EU:n tietosuojalainsäädännön mukaan henkilötietoja voidaan siirtää EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle ainoastaan, jos kyseisessä maassa taataan tietosuojan riittävä taso.

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan siitä, että komissio valtuutetaan neuvottelemaan EU:n ja Kanadan välinen PNR-sopimus. Sopi-

musjärjestely on tarpeen matkustajalentoliikenteen turvaamiseksi unionin ja Kanadan välillä.

Komission ja Kanadan marraskuussa 2008 tekemästä vuoden 2005 PNR-sopimuksen yhteisestä tarkastelusta ilmenee, että sopimusjärjestely on parantanut turvallisuusriskien etukäteen tapahtuvaa arviointia ja että CBSA on noudattanut hyvin pitkälti EY:lle annettuja sitoumuksia ja vuoden 2005 sopimukseen kirjattuja ehtoja. Komissio on esittänyt kuitenkin myös sopimuksen implementointiin liittyviä parannusehdotuksia.

Valtioneuvoston tulee informoida valiokuntaa sopimusneuvottelujen edistymisestä.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta ilmoittaa,

*että se yhtyy asiassa valtioneuvoston
kantaan.*

Helsingissä 16 päivänä marraskuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Antti Rantakangas /kesk	Timo V. Korhonen /kesk
jäs.	Juha Hakola /kok	Petri Pihlajaniemi /kok
	Heli Järvinen /vihr	Raimo Piirainen /sd
	Pietari Jääskeläinen /ps	Lenita Toivakka /kok
	Oiva Kaltiokumpu /kesk	Unto Valpas /vas
	Elsi Katainen /kesk	vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.